

haja vseh dan razen
nedelj in praznikov.
Izdaja dnevno razen Sun-
days and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravljalni
prostori: 2657 So.
Lawnside Ave.
Office of Publication
2657 So. Lawnside Ave.
Telephone Lawnside 4666

LETO—YEAR XVIII.

Cena lista
je \$5.00.

Entered as second-class matter
at Chicago, Illinois, under the
Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago Ill., sobota, 10. januarja (Jan. 10), 1925.

Subscription \$5.00
Yearly

STEV.—NUMBER 8

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

LA FOLLETTE IN PRIVATNI INTERESI.

SENATOR BO PRIČEL Z BO- JEM PROTI MOČI PRIVAT- NIH MONOPOLOV.

To je povedal odprto v senatu.

Washington, D. C. — Javno lastništvo in obratovanje vseh podjetij za proizvodnjo javnih potrebščin, vseh železnic in električne centrale. Vzpostavitev vladne lastniške pravice do naravnih virov, od katerih so odvisne glavne industrije, kot na pr. jeklo, in da vsa lastuje in obratuje toliko tovarnih in industrijskih, da se vzpostavi stalnost produkcije in cen, katere bo lahko vlada uravnavala direktno in nedirektno. Sistem za oddajo rudninskih zemljišč itd. To je program, ki ga je senator La Follette objavil dne 29. avgusta 1919 in v teku svojega govora v senatu. To je program, ki pride mogoče na razpravo na konvenciji konference za politično akcijo, ki se vrši dne 21. februarja t. l. v Chicagu, Ill., in na kateri se odloči, ako se ustanovi nova politična stranka.

Ako se zborovanje izreče za ustanovitev nove stranke, tedaj se privabi vanjo La Follette kot zelo važen činitelj. Odločil se je, da zadnja leta svojega življenja posveti progresivni stvari. Sporazum med socialistično, delavsko-farmarsko stranko in drugimi progresivci ali radikali ni izključen, ki bodo zastopani na študentskem zborovanju. La Follette je povedal v senatu, da se spoprijeti s silami privatnega monopola v Združenih državah na ta način, da dobi ocenitev lastnine in klarskega trasta, na podlagi njegove prave vloge se pa določi cena za njegove produkte. Ako ne bodo tega sprejeli, tedaj pride z bolj ostrimi predlogami. Priporočil bo, da se lastniške pravice za sirovine — premog, železno rudo, baker, žvepel in druge naravne produkte vrnejo zopet vladi.

Nato je La Follette izjavil, da bi imel tako absolutno kontrolo nad produkcijo in cenami teh glavnih produktov s pomočjo pravičnega sistema da odda v najem ali z vladnim obratovanjem, da bi imeli vsi tovarnarji — veliki in majhni — priključiti dobiti sirovine po enakih cenah. Dalje bi pihel, da pride vse komunikacijske in transportne zveze v vladno last.

Zdravniki so odredili, da senator La Follette odpotuje na jug, da se mu ne povrne pljučnica. Ostal bo tam približno pet ali šest tednov, nakar se povrne prične z bojem proti gospodarstvenemu programu obeh starih strank.

Zlata sol zoper jetiko je že tukaj.

Dr. Clemensen se je vrnil z vzorcem zdravila zoper belo kugo in hvali novo sredstvo.

New York, N. Y. — Dr. Peter Clemensen, znani čikaški zdravnik, ki je bil poslan na Dansko proučevati novo zdravilno sredstvo zoper tuberkulozo, se je včeraj vrnil iz Evrope. Seboj je prinesel nekaj zlate soli, imenovane sanokrisin, ki je novo zdravilo, katero je odkril danski učenjak Holger Moellgaard.

Dr. Clemensen ni dosti govoril, dasi so ga reporterji obsuli s ploho vprašanj. Ponovil je, kar je že prej poročal iz Evrope, da je novo zdravilo po vseh dosedanjih preizkušnjah uspešno, da pa še potrebuje časa za popolno dognanje glede pravilne uporabe. Sanokrisin se uporablja na isti način kakor salvarsan zoper sifilis.

Rekel je, da sanokrisin, ki ga je prinesel seboj, se porabi za eksperimentiranje v Chicagu. Dr. Clemensen se je odpeljal v Baltimore, kjer obišče John Hopkinsovo zdravniško šolo, nato gre v Washington. Enkrat v soboto pride v Chicagu, kjer bo poročal o stvari zdravstvenemu komisarju Bundesu in organizaciji zdravnikov.

Dr. Clemensen je dejal, da Amerika kmalu dobi dovolj tega zdravila. Zastopniki družbe Parke, Davis & Co., ki izdeluje medicino, so že v Kopenhagenu, kjer aranžirajo vse potrebno za dobavo danske formule, na podlagi katere bodo izločevali zlato sol v Ameriki.

Naprej za odpravo sužnosti otrok.

TAKO JE RAZUMETI LOVE- JOYJEVE BESEDE.

Z njegovimi besedami se strinja na milijone delavcev.

New York, N. Y. — Owen R. Lovejoy, tajnik Narodnega otroškega delavskega odbora, se je spoprijel z dnevnikom "New York World", ki prerokuje, da bo ustavni amendment za varstvo otrok poražen. "World" je prinesel svoje prerokovanje v članku, ki zavzema celo stran. V njem so navedene izjave governerjev in časnikarskih poročevalcev, Lovejoy pravi, da članek pokazuje, da so sovražniki otrok poplavalili deželo z napačnimi informacijami. To pa zopet pomeni, da je precej denarja na razpolago za ohranitev otroške mezdne sužnosti.

Lovejoy se norčuje iz krika, da bo amendment onemogočil otrokom pomagati pri delu na farmah starišev. On se smeji trditvi, da so socialisti in komunisti sestavili amendment, ker resnica postoj, da so pomagali izdelati amendment senatorja Walsh in Pepper in William Draper Lewis, predsednik Ameriškega pravnega inštituta. Dalje poudarja, da so Wilson, Harding in Coolidge obljubili spraviti zadevo pred kongres, da podvzame akcijo.

Lovejoy dalje naglašja, da je v industriji zaposlenih en milijon otrok pod šestnajstim letom in da to dejstvo priča dosti jasno, da otroci potrebujejo varstvo. Od teh otrok opravlja 400.000 otrok takr delo, da so izpostavljeni industrijskim boleznim. Ti otroci morajo delati ponoči, njih delovni čas je dolg, njih šibka telesa so izpostavljena nevarnostim. Nobena nazadnjaška država še ni poiskovala sprejeti take postave, ki bi varovala otroke.

KONGRES RADIJA V PRAGI.

Zagreb. — Depeshe iz Prage javljajo, da bo od 22. do 29. marca 1926 v Pragi prva razstava radija v Čehoslovakiji. Ob času razstave bo tudi mednarodni kongres za brezžično brzojavljanje.

PROFITARJI POZNAJO LE DOBIČEK.

NASTOPILO SO PROTI OD- PRAVI PONOČNEGA ŽEN- SKEGA DELA.

V taki podobi se kaže žentlemanstvo dobičkarjev napram ženam.

Newark, N. J. — Industrijski in finančni mogotci so zelo kavalirski napram svojim ženam in hčeram. Kupujejo jim kožuhe, ki stanejo po več tisočakov, in dragulje in bisere, ki stanejo po eno premoženje, ampak napram delavkam ne kažejo vljudnosti. Delavke so jim materijal kot delavci in skušajo iz njih iztisniti kolikor morejo največ profita.

Advokatska tvrdka Carter & English v Newarku je bila najeta od skupine tovarnarjev v New Jerseyju, da nastopi na sodiščih proti zakonu, ki prepoveduje ponočno delo za ženske in mladoletne od desetih zvečer do šestih jutraj. Ta postava je postala pravomočna komaj prvega januarja t. l., a podjetniki so jo nalašč prelomili, da sodišča odločijo glede ustavnosti postave.

Razne kompanije v Newarku in Jersey Cityju, ki lastujejo tovarne za pranje perila, in tovarne za izdelovanje sukna v Passaicu, so bile prve, ki se ne pokore postavi. J. Frank Andres, tajnik organizacije suknarskih tovarnarjev, je izjavil, da jim je advokat svetoval, naj se nikar ne pokore postavi, ampak naj tudi pončijo obratujejo svoje tovarne z delavkami. In Andres je temu dostavil, da suknarski tovarnarji ne bodo vpoštevali tega nasveta le zaradi svojih koristi, ampak pravzaprav v interesu svojih uslužbencev. Po besedah tega naivnega človeka je v interesu delavk, ako delajo ponoči, si nakopljejo bolezen in ležejo v zgodnji grob, ali delavskih mater, ako prihajajo slabotni otroci na svet.

SE EN RADIKALEC MORA V JECO.

New York, N. Y. — (Fed. Press.) — Carlo Tresca, znani italijanski voditelj štrajkov v Novi Angliji in urednik lista "Il Martello", je bil te dni odpeljan v zvezno ječo v Atlanti, kjer ima biti eno leto. Tresca je bil obsojen na leto dni zapora radi tega, ker je v svojem listu objavil majhen oglas o knjižnici, ki vsebuje podatke o porodni kontroli.

Sodnik je izrekel izredno ostro kazen ne toliko radi dotičnega oglasa kakor radi tega, ker je radikalen delavski voditelj. Dokaz temu so slučajni drugih oseb, ki so se "pregrešile" na enak način, a nobena ni bila obsojena na leto dni zapora, pač pa samo na denarno globo ali kvečjemu na 30 dni. Na primer Margareta Sanger, ki je dotično knjižico sama spisala in je razširila med ljudi v stotisočih iztiskih, je bila že devetkrat pred sodiščem, a še nobenkrat zaprta.

IN ZNIŽANJE MEZDE SE VRŠI KAR NAPREJ.

Hartford, Conn. — American Thread kompanija je naznanila, da zniža mezdo svojim sedem tisoč delavcem dne 12. januarja t. l. Tri tisoč teh delavcev dela v tovarni v Williamamanticu, drugi pa v Rhode Islandu in Massachusettsu.

KALIFORNIA ODOBRILO PREPOVED OTROŠKE- GA DELA.

Sacramento, Cal. — Senat in nižja zbornica kalifornijske legislature sta 8. januarja ratificirala dodatek k zvezni ustavi o prepovedi otroškega dela. Namno 12 glasov je bilo proti ratifikaciji, trije v senatu in devet v nižji zbornici.

Michelson dognal, da ima Einstein prav.

Glasovita teorija o relativiteti priznana po velikem ameriškem učenjaku.

Chicago, Ill. — Dr. Albert A. Michelson, profesor fizike na čikaški univerzi in svetovno znani ameriški učenjak, je v četrtek zvečer v svojem predavanju pred 2500 vseučiliščniki v Orchestra Hallu naznanil, da je s svojimi eksperimenti v teku zadnjih šestih mesecev dognal, da je Einsteinova teorija o relativiteti prava.

Michelson, ki je bil začetkom velik skeptik glede Einsteinove teorije, je s pomočjo najmodernejših aparatov in drugih priprav ter po skrbnem opazovanju odkril krivulje v solnčnih žarkih kakor tudi premikanje etra. To je po njegovem mnenju dokaz, da ima sloveči nemški fizik Einstein prav, ko je prvi odkril, da to ravne etre žarkov prevara in da etra — dozdevne snovi v nebesnem prostoru — sploh ni.

Michelson je rekel, da se bodo eksperimenti nadaljevali, vendar pa je že danes prepričan, da je Einsteinova teorija v večji meri prav.

Ali se pripravlja vojna proti Rusiji?

Caristi in balkanska bela garda kaže dela priprave za invazijo iz Poljske in Čehoslovakije.

Berlin, 9. jan. — "Muenchener Neueste Nachrichten", vodilni list v Monakovem, so te dni objavili vest, da veliki knez Nikolaj, ki se potika nekod po Ne-čiji, vodi priprave za ofenzivo proti sovjetskimi Rusiji. Napad kaže izvršiti caristi s pomočjo Poljske, Čehoslovakije in balkanskega bloka, dočim tudi francoski nazadnjaki delajo na vse pretege, da se tudi Francija pridruži ofenzivni alijanci.

Jedro bele armade za napad na Rusijo bodo tvorili ostanki Vrangellovih čet, ki se nahajajo na Balkanu. Zbirališče čet bo na Poljskem in v Čehoslovakiji. Caristi so baje obljubili Poljski Ukrajino, ako prva napade sovjetsko Unijo. Nemčija je opozorjena, da se bodo Nikolajevi čete zbirale tudi na njenih tleh, najbrž na Bavarskem.

SPODLETEL NAČRT.

Chicago, Ill. — Drzni tihotapci so se predstavili v vinarni Garet & Co. kot prohibicionistični dektivi. Ko so si na ta način priborili vstop v vinarno, so pet uslužbencev postavili ob steno, nakar so pričeli valiti pet in dvajset sodov vina iz vinarne. Medtem se je pripeljal avtomobil z dvema policajema. Tihotapec so pustili vse ležati, nakar so pričeli bežati. Policaji so oddali nekaj streliv in tekli za tihotapec. Po kratki gonji je bil prijet Otto Margo, ki je po poklicu krojač. Na policijski postaji je izpovedal, da kadar nima dela kot krojač, se peča s tihotapstvom.

Vanzetti v bolnišnici za umobolne.

Boston, Mass. — Bartolomeo Vanzetti je bil te dni po odredbi zdravnika odpeljan iz ječnišnice v Charlestonu v bolnišnico za umobolne. Vanzettijevi prijatelji pravijo, da ni nič čudnega, če se mu je zmešalo. Pet let že trpi v ječi in v senci električnega stola in — kakor vsa evidenca kaže — po nedolžnem.

Angleži ubili 50 muslimanov z bombami.

Bagdad, Irak, 9. jan. — Angleški letalci so včeraj metali bombe na uporne domačine blizu Usirijaha in ubili 50 oseb ter več kamel.

Nov potres v Tokiju.

Tokio, 9. jan. — Štirje potresi suki so danes jutraj stresli Tokijo. Do zdaj še ni podrobnih poročil o kakšni škodi.

OPOZICIJA ŽE SPET OBTOŽUJE MUSSOLINIJA.

Protifašistične stranke v Italiji so izdale manifest, v katerem pozivajo diktatorja, naj si opere roke, predno gre pred volilce. Opozicija ne gre v zbornico.

NASPROTNIKI FAŠIZMA BO- DO VODILI PASIVNI ODPOR.

Berlin, 9. jan. — Danes se je po Berlinu raznesla nepotrjena vest, da je Mussolini ubit.

Rim, Italija, 9. jan. — Aventinska opozicija (poslanec protifašističnih strank) je včeraj sklenila, da bojkot zbornice ostane. Opozicija bo vodila boj proti Mussoliniju izven zbornice z direktnimi apeli na ljudstvo in s pasivnim odporom. Prvi tak apel ima 2000 besed.

Opozicija poziva v manifestu Mussolinija, naj ne gre pred volilce, dokler si ne opere okrvavljenih rok. Manifest se dalje glasi, da Mussolini še ni prejel opozicije, da ni kriv. Volitve v tem času strahovlade bi bile farsa in bi se poslabšale krizo.

Opozicija ne pravi, da bojkotira tudi volitve. Ako pridejo volitve to spomlad kakor namerava vlada, bodo nasprotne stranke poskrbele, da ogromna večina ljudstva pride na "aventinski hrib", to je na njihovo stran.

Manifest je direktni odgovor Mussoliniju na njegov pretilni govor v zbornici zadnje sobote, v katerem je rekel, da volitve pridejo za vaško ceno. Manifest je obenem največji izraz skrajne nezadovoljnosti napram fašizmu, odkar je Mussolini na krmilu. Stranke opozicije so se previdno ognile direktni obtožbi Mussolinija glede Matteottijevoga umora, pravijo pa, da sled zločina drži do njegovih vrat. Trpki izrazi in nešteti krepki poudarki v manifestu značijo, da ga je najbrž spisal socialistični vodja Turati.

Manifest se deloma glasi: "Končna bitka med fašistično nadvlado in ljudstvom je v teku. Maska ustave je padla. Vlada gazi po temeljnih zakonih države, ustavlja svobodni glas tiska, tlačja pravice zborovanja, mobilizira oborožene sile svoje stranke in persekutira posameznike in organizacije, dočim tolerira in pušča nekaznovane pustošitve in zločine svojih pristavev. Taka je žalostna slika Italije pred civiliziranim svetom.

"Vsa dežela je priča dejstva, da pretveza za to početje vlade je amesna laž; vsa dežela vti, da ni bilo nobene zarote proti njemu obstoji in nihče ni ogrožal zakonov. Edina zarota, ki ogrožala deželo in gazi ustavo, je fašistična oligarhija, fašistična vlada bogatinom, da bi teh tri sto milijonov dolarjev ostalo v žepih bogatinov, obenem pa upijeta, da vlada ne more plačati poštnim uslužbencem življenske meзде. Prorokoval je, da kongres ne bo prestal na povišanje poštnine in da tajnik Mellon kmalu pride zopet z novim načrtom, da se porabi prebitek.

Senator Frazier iz Severne Dakote je naglašal, ako je kongres pred sedmimi meseci priznal, da je treba povišati mezdo poštnim uslužbencem, tedaj je povišanje zdaj še bolj na mestu, ker so se podražile življenske potrebščine. Sarkastično je pripomnil, da je eden izmed tistih štirih izključenih republikanskih senatorjev in ker ga predsednik ni povabil k zajuterku, naj se uči modrosti "regularnih". Senatorji, ki so bili tako srečni, da so imeli zajutrek zastoj, se sedaj lahko izgovarjajo glede njih glasovanja.

VREME.

Chicago in okolica: V nedeljo jasno in mrzlo. Severni vetrovi. Sonce izide ob 7:18, zaide ob 4:37.

Konjske kupčije na dnevem redu v Parizu.

Zavezniki in Američani mešetarijo na tajnih sejah. Konferenca bo najbrž končana v ponedeljek.

Pariz, 9. jan. — Zavezniki finančna konferenca se je razblinila v kopico privatnih, tajnih sestankov, na katerih pridno mešetarijo in sklepajo konjske in kravje kupčije, kakor se je izrazil neki delegat.

Američani so izmešetarili svoje. Vsota reparacij za izgubljena življenja in lastnine ameriških trgovcev na potopljenih ladjah bo izplačana iz blagajne odškodnine, katero pobirajo zavezniki od Nemčije. Ni pa še zaključeno, koliko dobi Amerika in kako se aranžirajo plačilni obroki. Angleški finančni minister Churchill zahteva, da se ameriški račun ne izplača prej kot v štiridesetih letih; toliko časa namreč trajajo Dawesove anuitete. Ameriški zastopnik Logan pa zahteva, da mora biti vsota izplačana najkasneje v 24 letih.

Vmešanje Amerike v evropsko reparacijsko mrežo pa ima eno sitnost, ki je za Američane malo neprijetna. V slučaju, da Nemčija zopet zapade s plačili in ententa ponovno odredi vojaško in teritorialne sankcije proti Nemčiji — kaj stori Amerika? Ali tudi Amerika pošlje svoje čete za okupiranje kakoga novega Porurja, ali prepusti zaveznikom, da v njenem imenu kaznujejo Nemčijo radi zapadlosti plačil? — Ameriški delegatje ne čujejo razpravljati o tem vprašanju.

Rezultat sedanjih tajnih sej bo znan oficijelno prihodnji ponedeljek, ko se vrši plenarna seja. S to sejo bo konferenca najbrž zaključena.

ZAVEDNI MORNARJI NISO PRILJUBLJENI V KALI- FORNIJI.

New York, N. Y. — Richard Brazier, tajnik newyorške podružnice Splošnega obrambnega odbora, se bojuje proti deportaciji radikalcev skozi Ellis Island. On poroča, da so kalifornijske oblasti zelo delovne, da se iznebe aktivnih članov Mornarske transportne delavske unije, v kateri so organizirani mornarji in pristanišni delavci. Patrick L. Jordan, Karl Schurz in H. Titland so bili aretirani v San Pedru, ko so prodajali unijsko literaturo. Več mesecev so jih držali v ječi v Los Angelesu, da jih deportirajo. Jordana so poslali skozi Ellis Island na Irako; Schurtz in Titland sta pa prešla ukaz, da si z delom zaslužita pot v Evropo; Schurtz v Nemčijo, Titland pa na Norveško. Drugi mornarji čakajo v Kaliforniji na deportacijo.

ČEHOSLOVŠKA IN SOVJET- SKA RUSIJA.

Poluradno se naznanja, da čehoslovaška vlada ne misli storiti korakov za priznanje moskovske vlade.

Beograd. — Čehoslovaški poluradni Presbiro naznanja, da se konferenca ministrov zunanjih zadev Male antante ne le, kakor je bilo napovedano, vršila v Beogradu, temveč v Bukarešti. Nadalje javlja presbiro, da češka vlada za sedanj smatra za potrebno najdeni razna vprašanja, ker se bo to reševalo soglasno s sklepom zadnje konference ministrov Male antante.

ZIMA NA BALKANU.

Beograd. — Na Balkanu je zima nenavadno zgodaj nastopila. Po gorah je zapadel visok sneg. Zameti so po vsem Bolgarskem in po velikem delu Romunije držali železniški promet in razdeljali mnogo brzojavnih in telefonskih zvez. Po Dalmaciji so se prikazali volkovi in poklali mnogo živine. Ker je nevarnost, da bi od lakote pobesneli volkovi napadli vasel, organizirala prebivalstvo velik lov.

PROSVETA

GLASLO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
GLASLO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Prejemniki: Zedinjena država (Ivan Chicago) \$5.00 na leto. \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$9.00 na leto, \$5.25 na pol leta, \$1.65 na tri mesece, in na inozemstvo \$9.00.

Naslov na vso, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$9.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

UNION LABEL APPLIED FOR

Datum v oklepaju n. pr. (Dec. 31 -24) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne unfavi list.

KJER NI ORGANIZACIJE

Nizke mezde in slabe delovne razmere so tam, kjer delavci niso organizirani. To nam potrjuje poročilo premo-gove komisije Združenih držav, ki se nanaša na premo-gova polja v državi Tennessee. Poročilo deli premogovo polje v tej državi v tri okraje: vzhodnega, srednjepad-nega in zapadnega. Na zapadnem polju so prejeli ru-darji, ki so delali s strojem, komaj štiri dolarje mezde na dan v letu 1923. Povprečno so pa zaslužili delavci v ru-dnikih po vsi državi manj kot pet dolarjev in pol na dan.

Ako bi ti rudarji v resnici delali vsaki dan, je ta me-zda tako nizka, da mora oženjen rudar s svojo ženo in deco stradati. Taka mezda še za šamskega rudarja ne za-dostuje. Rudarji pa ne delajo stalno. Malo rudarjev je tako srečnih, da delajo vsaki dan in skozi vse leto. Ako de-lavec ne more izhajati, ako dela in služi vsaki dan, kako naj se prehrani, ako dela po nekaj dni v tednu, ali če je par mesecev v letu doma?

Statistični biro delavskega departmenta poroča, da so rudarji v teh državah delali v letu 1921 povprečno po 154 dni v letu, v letu 1922 pa po 164 dni. Ako bi rudarji delali v letu po dve sto dni, tedaj bi komaj zaslužili po \$1,200, kar absolutno ne zadostuje za pošteno prehranitev ene osebe, kaj šele družine.

Da so mezde res tako nizke, nam pove naslednja le-stvica, ki jo je sestavila premogova komisija.

Delavci v rudniku	Na vzhodu	Srednjem zap.	Zapadu
Rudarji s pikom	\$5.49	\$4.99	\$6.24
Vozarji	6.44	4.71	5.60
Rudarji s strojem	5.87	4.13	4.00
Strojni obratovalci	5.90	4.75	6.00
Drugi	5.13	3.87	4.81
Preddelavci	7.18	6.34	6.89
Delavci zunaj rudnika			
Kovači	6.75	5.31	5.50
Tesarji	5.05	4.04	4.82
Drugi	5.10	4.58	5.51

V tej državi je 19. distrikt rudarske organizacije. V letu 1923 je bilo od dne 1. avgusta do dne 1. decembra or-ganiziranih 4.856 rudarjev v tem distriktu.

Komisija ne naveda v svojem poročilu mezde organi-ziranih in neorganiziranih rudarjev, ampak ona smatra državo Tennessee za mešan okraj. Slika bi bila veliko bolj jasna, ako bi bila mezda rudarjev, ki delajo v neorganiziranih rudnikih, posebej navedena. Taka slika bi poka-zala veliko razliko v mezdi organiziranih in neorganizira-nih rudarjev.

Jasno bi bilo tudi neorganiziranim rudarjem, zakaj so premogovniški podjetniki nasprotniki strokovne orga-nizacije, zakaj se ne strajajo stroškov, kadar je treba raz-bit strokovno organizacijo.

Premog, ki pride na trg, nima zapisano, v kakšnih rudnikih so ga nakopali: v organiziranih ali neorganiziranih. Za konzumente velja le ena cena, kar še toliko bolj povzroča dobiček premogovniškim podjetnikom.

Kdor je zadnja leta opazoval manipulacije premogov-niških podjetnikov, se je lahko prepričal, da imajo velike premogokopne družbe rudnike na organiziranem in ne-organiziranem polju. Kadar odhaja malo premoga na trg, tedaj obratujejo le tiste rudnike, v katerih jih stane pro-dukcijska najmanj. In to so neorganizirani rudniki.

Rudarska organizacija ne bo popolna, dokler ne bodo organizirani vsi premogovniki, kajti še le tedaj bo nemo-goče premogovniškim podjetnikom izigravati neorganizirane rudarje proti organiziranim rudarjem, pa tudi ru-darska organizacija ne bo v taki nevarnosti, kot je danes, da jo podjetniki nekega dne zdrobe, ko s počasnim in traj-nim drobljenjem tako oslabe njeno moč, da ne bo mogla vzdržati več močnega sunka od strani podjetništva in de-narne mošnje.

Javna govornica.

Samsela, Fla. — Minilo je že dve leti, kar sem poročal iz Floride, radi česar bi znanci morda mislili, da ne bodo mislili tega in pa ker slovenski farmarji pišejo, kaj vse pridelajo ter imajo pol-ne kleti, se oglasim še jaz.

Kleti nimam polne, ker je sploh nimam. Krompir se pride-la tu vedno svez skozi dobo 365 dni v letu, skladata ga, ni treba v klet, ker se takoj proda. Naj-cenejše sem ga prodal po \$2.50 bušelj, a najdražje po \$4.50.

Lansko leto sem čital, da je bilo vsepovsod veliko dežja. Tu di pri nas je bilo zadnjega okto-bra, tako, da nas je poplavilo, a danes se že nič ne pozna o tem.

Slovenec je tu še zmerom tri družine, ki nam gre še prilično po godu. Jaz sem zadovoljen in mislim, da sta ona dva tudi. Vsaj izgleda tako. Sedaj so mi-nula tri leta in štiri mesece, kar sem tu in v vsem tem času še nisem pronašel, zakaj bi ne bila Florida za nas Slovence. Letu 1911 sem bil prvič tu in sem tu di kupil 40 akrov zemlje. Bil sem takrat naročnik na Glas Naroda ter sem pisal mali dopis, da mi ga priobči, a on je pisal, da mo-ram plačati po 60c od palca.

Pisal mi je tudi, da Florida ni za nas Slovence, ali Missouri pa je dobra 'kontra', kjer se človek julija v kožuho na solcu trese mraza, čež 24 ur ali še prej pa radi silne vročine umira za soln-čarico. Pri nas tega ni, klima je morka in mila.

Od takrat ne čitam več "Glas Naroda".

Pozdravljam farmarje širom Združenih držav. — John Pleter-ski.

Bellaire, Ohio. — Brat T. M. Holjevac iz Bensamerja, Mich., pravi v svoji izjavi, da so člani, ki so zavarovani za \$3, \$4 ali \$5 bolniške podpore bolni vsak dru-gi mesec in nikoli zdravi. Če bi bili zavarovani za malo podporo, da bi bili tudi oni zdravi. Bratu priporočam, da prej premisli, predno zopet da kaj takega v javnost.

Omenil sem že enkrat, da sem dal moj glas, da se vsak razred vzdržuje sam zase in plača svo-je, tako hočem tudi sedaj, kar nočem, da bi imel kdo naklade zaradi mene, ki sem zavarovan za \$3 dnevne podpore. Na bolni-ški listi nisem bil od leta 1920 ali 1921 do 1924 in obakrat sem se poneorečil pri delu v premo-gorovu. Pa tudi nisem bil nikoli toliko časa doma, da bi bil po-polnoma zdrav, vselej sem se vr-nil prej na delo. Celo pedo še nisem toliko zadela v premogo-rovu, kakor sem dobil podpore samo od S. N. P. J. na teden. In poleg tega imam še drugo dru-štvo, ki mi plačuje po sedem do-larjev. Lahko bi se torej udaril na prst ali kam drugam, pa bi rekel, da sem bolan in ne morem delati. In stekalo bi se mi vsak dan lepo sedem dolarjev, sam pa bi sedel lepo pri topli peči in ka-dil cigarete.

Ampak brat navi pomni, da ni sem tak kot prvi v svojem ma-lem dopisu. Predno se bom javil bolnega, bo že moralo priti kaj težkega. Asement pa vseeno točno plačam, čeprav nisem bo-lan. Tudi radi tega nočem pusti-ti S. N. P. J., če bodo naklade, saj je zapustil nisem tudi leta 1918, ko mi je dala gospodinja na izbiro, naj pustim S. N. P. J. ali pa stanovanje. Jednota ji je bila namreč preveč rdeča, katere barve pa se jaz nisem bal, zato sem pobral svoje in pustil stano-vanje. Za mene je jednota še prebela: rdeča kakor kri, ker ta barva mene veseli. — Tony Jer-man.

Bridgeville, Pa. — Na pouk brata Kvartića v št. 308 iz Mor-gana moram povedati, da so člani pri društvu št. 295 sposobni poslovanja. Res človek potrebu-je nauka, dokler živi, in če bo članstvo tega društva potrebno učitelja, si ga bo lahko izbralo po svoji volji.

Svoječasno je že bilo v javno-sti, kar piše brat Kvartić. Resni-ca je, da je društvo št. 295 pla-čalo ne manj kot \$5 in zraven za vsako stvar posebej. Vsak član je prispeval po 25c na mesec, a-ko je hotel priti notri, če pa je zaostal z asementom, ni imel več vstopa. Radi tega člani niso hoteli hoditi na seje in so rekli, da ne gredo več na sejo, dokler se ne vršilo zborovanje v doti-čni dvorani.

Dne 4. julija minulega leta je Kvartić stal poleg tajnika dvor-nja veselica za vas v tej dvor-

ni, ki je izjavil, da je to "zad-nja. Kar izselite se." On, ki zdaj piše, da ni dobil nobene pritožbe radi dvoran, je takrat močlal, s-čemur je pokazal, da se strinja z odpuščajo tajnika.

Društvo št. 295 se je napove-doval pogin od strani tistih, ki sami ne vedo, kam spadajo, re-kli pa so, da bo napredovalo sam-bostojno društvo v Bridgeville, ne jednotino. Kdor je proti jed-notinemu društvu, je proti cel-i organizaciji. Ampak vzlic na-sprotnovanju društvo št. 295 na-preduje, čeprav so tu težkoče. Kupili smo že zemljišče in ako bo šlo prav, si postavimo dom, kateri bo last društva št. 295 S. N. P. J. Mi ne bomo metali niko-gar ven, temveč delali konstruktivno, da bo dom uspeval v po-nos društvu, članom in sploh vsej zavedni naselbini. Naše društvo še vedno šteje do 80 članov, kar je kaj drugega kot kaka zemljiščna kompanija, pa naj bo še tako garantirana. To ne bo nikako privatno podjetje, temveč vseh članov, ki ga bodo pomagali zgraditi in namenjeno edinele dobremu namenu. Člani pri našem društvu ne vidimo še nobenega razdora, kakor bi ga morda rad videl kak nasprotnik.

Društvo št. 295 ne išče sitno-sti nikjer, če pa je napadeno, je popolnoma upravičeno se brani-ti. Mi se ne vrtikamo v razmere drugih naselbin, kakoršna oblast si prijavja kdo drugi. — Stefan Vozel.

Izgledi v letu 1925.

Piše Scott Nearing.
(Poročevalec F. P.)

Ali bodo slabi šasi v Ameriki v letu 1925?

Ne za one, ki strižejo kupone bondov! Niti za farmarje ne. E-dino mezdni delavci bodo najbrž občutili klesče slabih časov.

Ameriški kapitalizem stopa v novo leto precej utrjen in ok-ražen. Mednarodni bankirji bo-do precej želi. Že leto 1924 je bilo plodovito za investitorje. Bon-di Dawesovega načrta so bili iz-dani po 7½ in novi francoski vladni bondi so bili prodani po dobri ceni. Cene vseh zajamč-e-nih investicij so dvakrat višje kot so bile pred vojno.

Ako pogledamo številke plačil dividend in obresti v zadnjih par letih, vidimo, kako skrbno so bili zavarovani dobički od investira-nega kapitala proti gospodarski negotovosti. Finančna glasila po-ročajo, da je povprečna mesečna vsota izplačanih dividend in ob-resti narastla od \$148,000,000 v letu 1914 do \$199,000,000 v letu 1917. Letu 1918 so se izplačila dvignila na \$227,000,000 in v naslednjem letu so znašala \$266,000,000, v letu 1920 pa \$285,000,000. Slabi časi leta 1920 so znižali dividende in obresti na \$279,000,000, a leta 1922 je vsota vključ s slabim časom narastla na \$283,000,000. Letu 1923 je vsota bila 299 milijonov in v pr-vih desetih mesecih l. 1924 je dosegla višino 324 milijonov do-larjev mesečno. Tako vidimo, da so se dividende in obresti več ko podvojile v zadnjem desetletju.

Letu 1913 so dividende znaša-le \$70,000,000 od \$148,000,000, skoraj polovico, dočim so znaša-le v letu 1923 samo \$80,000,000 od \$299,999,999, torej komaj e-no četrtino. Cela ostala vsota iz-plačil predstavlja obresti od bon-dov. Dividende so manj varne, dočim je plačevanje obresti od bondov zajamčeno. Iz tega razlo-ga so kapitalisti vlagali denar vsa ta leta včrjeval v bonde.

Ameriški bondarji so na trd-nem. Pasti mora vsa stavba ka-pitalizma, predno padejo oni. To je nova, moderna aristokracija — bondarji ali zadolžničarji. No-ben razred mogotcev v vsej zgo-dovini človeške družbe še ni bil tako favoriziran kakor je ta.

Trgovci in mali obrtniki bodo imeli manj sreče v letu 1925. Trgovina zahteva vedno več in več kapitala. To pomeni, da si bodo morali trgovci pritrirati na prihrankih ali izposojevati. Ma-le trdke neprenehoma propada-jo, ker ne morejo vračati posoj-il na bankah. V tednu, ki je končal 18. decembra 1924, je bi-lo 468 bankerotov v Združenih državah in ena sama propadla trdka je imela preko \$100,000 kapitala. Bile so izključno male ribice, katere so smuknile v gol-tanec velikih rib.

Vzlic temu je število malih tr-govcev in podjetnikov še precej veliko, zato bo tudi mnogo ban-kerotov. Pred vojno je bilo po-vprečno 1800 bankerotov na me-sec, zdaj jih je 2200. To število se poveča v nastopnem letu.

Farmarji so na boljem. Cen-pšenici, koruzi in bombažu, ka-tere so zadnji jesen naglani vsled slabe letine v drugih deže-lah, so prinesle farmarjem začes-son odhidi. Koliko časa bo to tra-jalo, se ne ve.

Delavci pa bodo imeli najbolj negotove čase. Kropnična brez-pe-snost obeta biti stalen gost v Združenih državah kakor v An-gliji, Nemčiji in drugih velikih industrijskih državah. Vse te dr-žave so ekonomsko bolj oprem-ljene kot pa imajo kupev za svoje izdelke. Vseled tega bodo tekmovala za trge in posledica konkurence padejo na delavce, ki bodo morali trpeti na nižjih plačah in večjem delavniku.

Največ dela zadnje čase v A-meriki je v stavbinstvu in avto-mobilski industriji. Amerika dan-es producira več avtomobilov kot vse druge dežele na svetu — toda pomniti je treba, da se av-tomobili delajo za trg, ne zato, da se bo vozil v njem aleherni prebivalec te dežele. Stavbno gi-banje obeta še največ.

Taki so izgledi za leto 1925. Za bondarje so dobri izgledi, za de-lavce negotovi — kakor vedno.

Ali je Španija zrela za republiko?

Španska liberalna inteligenca, ki sledi znanemu pisatelju Iba-nezu, se je izrekla za špansko republiko po zgledu Amerike, Francije ali katerekoli demokra-tične, buržoazne republike. Iba-nezova kampanja se vrši pred-vsem v inozemstvu, v Franciji, kjer je na delu republikanski od-bor in odkjer se vtihotapljuje propagandistične tiskovine v Španijo.

Republika v Španiji ne more priti brez revolucije. Španski kralj mora pasti s svojo klico vred, predno je mogoč republi-kanski režim. Vprašanje je, kdo bo izvedel špansko revolucijo. Kje so pogoji za preobrat, ali na dnu, v masi španskega ljudstva, ali na vrhu v armadi?

Nepristranski opazovalci so mnenja, da je revolucija brez ar-made nemogoča, torej mora pri-ti od vrha. Armada je tista sila, ki drži kralja Alfonza in dikta-torja, generala Primo de Rivero, na krmilu. Ako se liberalnim političarjem, ki so padli v ne-milost pri kralju in vsled tega zdaj zahtevajo republiko, posre-či pridobiti večji del armade s par dobrimi poveljniki na svojo stran, je revolta hitro izvedljiva. V tem slučaju Španija dobi militaristično republiko po zgle-du te ali one španske republike v Srednji in Južni Ameriki. Predsednik, ali kakor se bo že imenoval bodoči vladar, bo mo-ral biti diktator precej časa.

Druga sila, s katero morajo računati španski republikanci in katera je za armado največja o-pora kralju in monarhiji, je ka-toliška cerkev v Španiji. Špani-ja je tri četrtine agrarna dežela in španski kmet je popolnoma pod oblastjo cerkve. V Španiji je danes 32,880 duhovnikov in 71,815 menihov ter nun. Vsa-kih duhovnov in menihov koman-dirja svojo čredo v interesu mo-narhije in reakcije. Klerikalizem je tako močan, da izvršuje abso-lutno oblast nad šolo in drugimi javnimi zavodi. Kako skrbí špa-nski klerikalizem za izobrazbo ljudske mase, kaže dejstvo, da skoraj polovica odraslih špan-cev ne zna čitati ne pisati. Od 21 milijonov Špancev je približ-no 12 milijonov analfabetov. Ljudska masa je torej slabo do-stopna za tiskano revolucionar-no besedo. Vsi španski časopisi, katerih je okrog 2000 — samo v Madridu je 40 — imajo vsi sku-paj komaj milijon naročnikov. V Madridu komaj 48 ljudi izmed sto čita časopise.

Iz tega je razvidno, da je ljud-ska masa na kmetih in dober del v mestih absolutno mrtva za vsak preobrat.

Socialisti, sindikalisti, komu-nisti in anarhisti, ki so močni le v Barceloni in nekaterih drugih središčih industrij, imajo za se-baj le delavske organizacije, ki pa so zadnja leta zelo razbite. Komunisti, ki so med vsemi de-lavskimi strankami najmočnejši, hočejo sovjetsko republiko in se ne brigajo za meščanski republi-kanski režim, kakršnega pro-pagira Ibanez.

Revolucija v Španiji je mogo-ča le s pomočjo armade. In ravo v armadi se danes vrši naj-večja agitacija proti monarhiji.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE.

Slovenski fašizem. — Bivše sokolstvo se polagoma spre-mi-nja v orjunaštvo, katero se če-dalje bolj ojačuje, ker mu za hrbtom trdno stoji vlada. Kar so na Laškem fašisti, to so pri nas orjunaši, samo da so naši bolj pritlikavi in samo skušajo dose-zati fašiste v nasiljih. Surovi ni-so nič manj. Svojo bojno ost v glavem usmerjajo proti kra-jem z industrijo, ker njih namen je zatreti delavske organizacije. V tej je tudi ves vzrok lanskih pobojev v Trbovljah. V zadnjem času so ustanovili svoje podru-žnice orjune v Novem mestu, Gu-štanju, Prevaljah in Čakovcu. Svojo protidelavsko organizacijo imajo že razpredeno po vsej Slo-veniji. Njih tedensko glasilo se imenuje "Orjuna", kar so zdru-žene kratice za besede "Organi-zacija jugoslovanov, nacionali-stov".

Razpust rudarske organizacije v Sloveniji. — Iz Beograda na-znanja poročilo, da je v spora-zumu s slovenskim ministrom za šume in rude dr. Žerjavom mi-nister za notranje zadeve dal na-redbo velikemu županu ljublan-skemu dr. Balaču, s katero raz-pušta Zvezo rudarskih delavcev v Trbovljah kakor tudi njene po-družnice v Zagorju in Hrastniku. Za izgovor vlada naveda, da je rudarska organizacija kršila po-stavne naredbe. Rudarji se im-a-gjo zahvaliti največ ministru dr. Žerjavu, ki so ga izvolili sloven-ski volilci.

Tajna pogodba med nami in Italijo. — Ko je Ninčič odšel za-četkom decembra v Rim, je bilo mnogo govorenja, kaj bo neki počel minister za notranje zade-ve z Mussolinijem. Gotovo je, da gre za tajno pogodbo med Itali-jo in Jugoslavijo, kakor baje tu-di za razmejitve od Planine do Snežnika.

RUSIJA IN JUGOSLAVIJA.

Razvoj boljšega razmerja med Beogradom in Moskvo zadr-že akcija sovjetske vlade v Makedoniji.

(Izseljeniški komisariat kralje-vine S. H. S.)

Beograd. — Po izjavah ljud-ki so v tesni zvezi z ministrstvom za zunanje zadeve, postajajo od-nošaji med Jugoslavijo in Rusijo bolj in bolj normalni. Ali to ten-denco na bolje zadržuje dejstvo, da moskovska vlada ni dementi-rala Radičeve izjave, češ da mu je sovjetska vlada v času, ko je bil v Moskvi, obljubila materi-jalno in moralno podporo v boju zoper beogradsko vladno. Dejstvo, da sovjetska vlada brezdvomno podpira macedonski revolutio-narni komitet na Bolgarskem in oborožene balkanske čete, ki pu-stoši po južni Srbiji, je še bolj zadržalo normalne odnošaje med beogradske in moskovsko vlado.

SEVERNI JELENI SE NISO OBNESLI V MICHIGANU.

Lansing, Mich. — Poizkusi, katere je napravil državni de-partment s severnimi jeleni v zgornjem delu potoka, se ni-obneali. Pred dvema letoma se pripeljali na farmo za divjačino šestdeset severnih jelenov. Upi-li so, da se severni jeleni hitro zarede, kajti pozimi je v Michi-ganu mrz, pa tudi velike šume se še razprostirajo.

Cređa se je najprvo pomnili-la na sedemdeset glav, nakar je pričela izumirati. Od vse črede je ostalo še sedem glav.

Znanstveniki izjavljajo, da so jeleni podlegli pljučnici zaradi izpremenjene klime in ker je v krmu premalo apnenca.

LETALO SE ZALETELO V TOVORNI AVTO.

Dayton, Ohio. — Letalo, ki ga je vodil lajtnant E. C. Barka-dale, se je zaleteło v tovorni av-tomobil. Ubila sta bila Leon C. Harness in Paul Long v tovor-nem avtu. Zadnji je vozil avto. Oba letalca sta pa bila le malo opraskana. To je menda prva ne-zgoda te vrste z letalom, kajti dozdaj še ni bilo slišati, da se je letalo zaleteło v avto.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Cornwall, Pa. — Izidov volitev na društvenih sejah ne priobča-mo, zato smo dali vaše naznani-lo tajništvo jednote, da ga upo-števa pri novem imeniku. — Po-zdrav!

Duluth, Minn. — Vsi dopisi brez podpisa gredo v koš, ne gle-de na to, če je dobra ali slaba vsebina.

Underwoodova predloga glede Musula Shoalsa sprejeta.

Princip vladnega lastništva je poražen.

Washington, D. C. — Zdi se, da so senatorji govorili praznim enam, ki so zagovarjali ljudje koristi. Zastonj so bili njih ovrgljivi argumenti, s katerimi so dokazovali, da bo hidro-električna centrala le tedaj koristila ameriškemu ljudstvu, ako tane lastnina Združenih držav če jo obratuje vlada. Ko je šla na glasovanje Underwoodova predloga glede dispozicije ga tako zelo važnega projekta, je za Underwoodovo predloga glasovalo 48 senatorjev in proti sedem in trideset.

Privatni bižniški interesi, monopolisti, sploh kapitalisti vriso veselja, kajti sprejem Underwoodove predloge odklanja prisojevo predlogo, ki določa, da da lastuje in obratuje podjeje. Senatorji so glasovali takole: Republikanci za Underwoodovo predlogo.

Sum.	Jones (Wash.)	Reed (Pa.)
er.	Koyen.	Shortridge.
erou.	Land.	Seagr.
ie.	McComick.	Stanfield.
	McLean.	Storling.
	McDon.	Wadsworth.
	McCall.	Warren.
	Oddie.	Watson.
	Pepper.	Waller.
	Phillips.	Willis—39.

Demokratje za Underwoodovo predlogo.

ark.	Fletcher.	Owen.
ard.	Gerry.	Pittman.
way.	Harrison.	Robinson.
	Harrison.	Shields.
	Heflin.	Stanley.
	King.	Underwood—18

Republikanci proti Underwoodovi predlogi.

sh.	Fraser.	La Follette.
hart.	Gooding.	McKinley.
er.	Harrell.	McNary.
ena.	Howell.	Norbeck.
mins.	Johnson.	Norris—16.
st.	(Cal.)	

Demokratje proti Underwoodovi predlogi.

land.	McKellar.	Smith.
ie.	Neely.	Swanson.
ie.	Overman.	Walsh.
ie.	Randell.	(Mass.)
ie.	(N. M.)	Sheppard.
rick.	Simmons.	Walsh (Mont.)—29

Farmarska delavska stranka ti predlogi.

Shiptead	Skupaj 37
----------	-----------

Ampak če bo Underwoodova dloga končno sprejeta, je še iko vprašanje. Zdaj se stavi-k predlogi lahko amendentu. Ampak če tudi Underwoodova dloga ne bo sprejeta, ne bo storjenega za ljudske intere-Tu je še Jonesova nadomest-predloga, ki določa, da se o-uje komisija, obstoječa iz voja-tajnika, poljedelskega taj-za, tretjega člana komisije pa enuje predsednik. Komisija i-študirati vose problem in v eni zopet poročati kongresu. To predlogo bodo glasovali mo-je tudi senatorji, ki so proti Underwoodovi predlogi.

Potem je še nadomestna pred-na senatorja Wadswortha, ki bca, da komisija obstoječa iz-članov in sicer iz vojnega taj-čanov, poljedelskega tajnika in še h članov, ki jih imenuje pred-nik, odloči, pod kakšnimi po- (ne več kot za petdeset let) tomu se odda Muscle Shoals v em. Ako se odloči, da se usta-i vladna korporacija, tedaj se določa ne več kot petdeset onov dolarjev zanjo.

SLJAPIN ZMAGAL V TOŽBI.

Chicago. — Fedor Sljapin, slovni basist, lahko poje v "austru" dne 26. januarja v shingtonu. Tako je v četrtk-ščil sodnik Friend, ki je omi-odnjsko prepoved, izposlova-proti pevcu po čikaški operni žbi. Ena ovira je pa ostala. Sljapin ne sme oglašati svojega stopa v Washingtonu.

Parajalci ameriškega denarja na Kitajskem.

Langaj, 9. jan. — Devet oseb šest Italijanov, dva Poljaka na Rusinja — bilo tu aretira-radi ponarejanja ameriških dolarskih bankovcev.

ki kmetje dobili večjo volilno svobodo.

Moskva, 9. jan. — Na konfe-ci, ki se vrši v Kremli med jetakimi voditelji in zastopni-metov, je bilo danes sklenje-da se podeli kmetom večja lna svoboda. Kmetje smejo j postaviti svoje lastne kan-ate, ki so lahko nekomunisti. ep se glasi, da kmetje dobe ejo revolucionarno pravico" odelovanju z delavci v upravi nizažo se jim davki.

JUSTIČNI TAJNIK JE BIL SREDI ČIŠČENJA HIŠE.

Ampak počistil je ne bo.

Washington, D. C. — (Fed. Press.) — Nepričakovano je prišlo poročilo, da se najvišji sodnik McKenna umakne v privatno življenje. Obenem s tem nazna-nilom je prišla v javnost vest, da je bil justični tajnik Stone izbran, da pride na njegovo me-sto. Stone je ravno sredi čišče-nja hiše v justičnem departmen-tu. Prisilil je precej najbolj raz-glasenih oseb, ki so pripadale k Daughertyjevi organizaciji, da so resignirale in odslovil je di-striktnega federalnega pravdni-ka v New Jerseyju, katerega sta podpirala senator Edge in držav-na politična mašina. Prišel je motiti tudi Mellonovo organiza-cijo, ker je izjavil, da bo pričel izvajati prohibicijsko postavo ne glede na finančno izgubo, katero bodo imeli kriminalci.

Benjamin Marsh, zastopnik Farmarskega narodnega sveta, je priporočil senatnemu odseku za justične zadeve, da zadrži po-trdilno Stona, dokler ne izpolni svoje obljube, po kateri nastopi osebno proti čikaškim mesarjem na sodišču. Senator Cummins, predsednik justičnega odseka, ni hotel zaslišati Marsha osebno. Administracija se trudi, da bo Stone potrjen in da se delo ju-stičnega departmanta poveri no-vi osebi.

Med kandidati, o katerih gre govorica, da bo izmed njih iz-bran nov justični tajnik, so: Sodnik Rugg, član najvišjega so-dišča v Massachusettsu, glavni solicitor Beck, Chas. Beecher Warren od trusta sladkorne pe-se, in Silas Strawa, advokat Standard Oil družbe v Chicago.

ŠE NEKAJ PODROBNOSTI O UMORU VODITELJA STAVKARJEV.

New York, N. Y. (Fed. Press. A. Shields). — Prvi umor je bil izvršen v stavkovnem okraju in na polju trdega premoga blizo Scrantona. Umorjen je bil Sa-muel Pace, eden vodilnih zastop-nikov v odboru štrajkarjev, bli-zo njegovega doma v Pittstonu. Pisec teh vrstic se je nekaj dni pred tem dogodkom osebno se-stal s Pacom in ga je obiskal na njegovem domu na Pirovi ulici v Pittstonu. Pace je bil majhne postave, čokat, star 31 let in ki je bil poln zaupanja, da stvar stavkarjev zmaga. Pace je bil o-ženjen in je imel tri otroke. De-jal je, da on in stavkarji ne od-nehajo od boja, dokler nimajo trdnih obljub, da bodo njih pri-tožbe izravnane.

Pičla poročila, ki prihajajo, ne dajo najmanjše slike, kdo je bil morilec ali morilci. Štirinajst krogel, prevlečenih z jeklenim plaščem, je prelunknjalo njegovo telo in morilci so ušli v avtu.

Pace mi je pravil, da se držav-na policija umešava na sovra-zen način v stvar. To se je zgodi-lo po govoru, ki ga je obdržaval na shodu rudarjev. Agenti Penn-sylvanija Hillside kompanije so sklicali shod rudarjev v unijski dvorani lokalne organizacije v Underwoodu, ki se nahaja nekaj milj proč od Scrantona. Od tisoč dve sto članov, ki jih ima lokal-na organizacija, je prišlo na shod le sto pet in dvajset rudarjev. Pace je prosil za besedo in jo dobil. S prepričevalnimi beseda-mi je razkril zvižčno potezo, s katero se hoče ujeti rudarje. Shod ni bil reden shod lokalne organizacije. Priporočal je ru-darjem, naj nikar ne odnehajo, ako hočejo zmagati. Ko je odšel iz dvorane, je šla za njim skupi-na rudarjev. Šest državnih poli-cajev ali kozakov, kot jih imenu-je ljudstvo, je pa pograbilo Paca in mu pretaknilo vse žepa. Konč-no so ga kozaki izpustili, ker mu niso mogli dokazati nobenega nezakonitega dejanja. Ampak delo Paca in drugih je imelo u-speh. Ves krik, da se rudarji vračajo na delo, se je izkazal kot prazno slepilo. Od štiri sto pet-deset rudarjev, kot so kričavo razbojnali v nauzdanem časopisju, se je vrnilo na delo le tri in dvajset rudarjev. (Te številke je potrdil piscu poročevalc dnevnika "Scranton Times"). Kasne-je je lokalna organizacija v Un-derwoodu sklicala svojo sejo, na katero je prišlo osem sto članov. Seja je sprejela ostro resolucijo, v kateri je bilo razloženo poveda-no, da se stavka nadaljuje. Raz-postavljene so bile zopet stav-kovne straže.

Umor Paca bo povzročil naj-brž nasproten učinek, kot so ga čekali zavrtni morilci.

GOSPODARSKI POLOŽAJ JU-GOSLAVIJE.

Ravnatelj Banque de pays de l'Europe Centrale, graf de Fe-ze, pravi, da je gospodarski položaj Jugoslavije ugoden.

(Izseljeniški komisariat kralje-vine S. H. S.)

Zagreb. — Sarajevska "Veče-rna Pošta" je objavila interview z grofom de Fezejem, v katerem podaja vtiske s svojega potova-nja po Jugoslaviji. Financijalna politika dežele, pravi, se dobro vodi, in če vztraja v sedanji ame-ri, ki je solidna in razumna, bo financijalna kriza kmalu odstra-njena, dinar stabiliziran, in se bo najbrže naglo dvigal v cen. V tem slučaju bo treba paziti, da ne nanese prehitro dviganje di-narja škode trgovini in obrti. Grof Feze je dejal, da bo Jug-slavija s pomočjo tujeja kapita-la lahko izbegla finančni krizi. On smatra to deželo kot ne-navadno varno za investiranje kapitala. Neki načrt, po katerem bi se imel investirati francoski kapital, je že nekaj časa izdelan, ali ga je bilo precej težko izvesti. Francoske kapitaliste zanima v prvi vrsti eksploatacija gozdov in rudniških zalog v deželi.

Banque de pays de l'Europe Centrale se je začela potom Sla-vic Banque zanimati za nekatere posle v Trbovljah. Ta banka je zainteresirana tudi v Bosni.

SOVJETSKO SREDIŠČE NA BALKANU RAZPUŠČENO.

Izvrševalni odbor Tretje Inter-nacionale razpušča svoj dunaj-ski urad.

(Izseljeniški komisariat kralje-vine S. H. S.)

Beograd. — Kakor javljajo de-peše iz Sofije, napovedujejo vesti iz zaupnih virov, da je izvrševal-ni odbor tretje internacionale v Moskvi izdal naredbo, s katero se razpušča Centralni biro za propagando na Balkanu. Na eni zadnjih sej belgrajskega parla-menta je ministralni predsednik dr. Cankov pokazal dokument, ki je prišel bolgarski vladi v roke in ki se lahko amatra za zadnji akt tega biroja za balkansko propa-gando, ki je bil nameščen na Du-naju. Ta dokument, ki ga je so-fijska "Svobodna Rijec" objavila v fascimilu, se glasi:

Strogo zaupno.
Dunaj, 13. oktobra 1924.
Štev. 351.372.

Politično zastopstvo.
Političnemu zastopniku v Rimu, sodrugu Jurenjevu
o sklepu Centralnega izvrševal-nega odbora tretje internacio-nale.

V prilogi Vam pošiljamo obta-nek vsot, ki so ostale na razpo-laganje balkanske sekcije na dan 1. oktobra, in sicer: 154 tisoč francoskih frankov, 29 tisoč švi-carških frankov, 3.190 angleških funtov, 2.564.873 bolgarskih le-fov, 873 červoncev, 11.522 do-larjev. Meseca oktobra je izdano sodrugu Kolarevu 18 tisoč levov, sodrugu Kamirovu 32 tisoč levov in 50 tisoč dinarjev, sodrugu Panicu 50 tisoč dinarjev, sodrugu Petru Čajlovu 37 tisoč švi-car-skih frankov, sodrugu Vladimi-ru Apostolu 24 tisoč levov, so-drugu Mihajlovu 12.317 levov, sodrugu Tanduraku 167 tisoč di-narjev in 29.843 francoskih fran-kov.

Komisar političneba zastop-stva Mendikov, s. r.

REVNA MLADENICA UMRLA V ELEKTRIČNEM STOLU.

Ossining, N. Y. — V jetnišnici Sing Sing so elektrodirali 19-letnega John Ryaa in 21-letnega John Emelija, oba iz Readinga, Pa. Spoznana bila krivim, da sta umorila pred enim letom Kitaj-ca Lee Jonga iz Port Jeffersona, N. Y.

Monarhisti imajo kandidata za predsednika Nemčije.

Berlin, 9. jan. — Iz Monakova je prišla vest, da bodo nemški monarhisti in nacionalisti kan-didirali bivšega bavarskega kronprinca Ruprechta za pred-sednika nemške republike. Pred-sedniške volitve se vrše to leto. Ekskajzer Viljem v Doornu je menda privolil, da Ruprecht kan-didira.

Monarhistični listi Lyuto napa-dajo predsednika Eberta, zahte-vaajo, da takoj resignira in se popolnoma umakne iz javnega življenja. O Ebertu so že par-krat poročali, da ne bo več kan-didat, toda on sam še ni dal no-bene definitivne izjave.

NAPADI NA OBRTNO KOMI-SIJO ŽE PRIHAJAJO.

Washington, D. C. — William M. Wood, predsednik zborniškega proračunskega odseka, ki do-loči tudi izdatke za federalno obrtno komisijo, je pregovoril svoj pododsek, da je črtal po-stavko šestdeset tisoč dolarjev za gospodarsko delo komisije. To je eden izmed številnih napadov na preiskovalni odsek federalne obrtne komisije, ki so pričeli, ko je komisija dokazala, da se me-ni trust ne ravna po obstoječih zakonih. Wood je predsednik re-publikanskega kongresnega od-bora. On je govoril znani govor, ki je imel naslov "Steel korpora-cija ima dušo", ko se je jeklar-ski trust tako trdo držal 12-ur-nega delavnika kakor klop kože.

OBJAVA.

Po odredbi finančnega mini-stra je jugoslovanski generalni konzulat določil, da se bodo v bo-doče plačevale sledeče takse:

Za prošnjo \$.08
za vizo pot. lista05
za potrditev dokumenta .. .54
za potni list 1.66

Poleg takse za potni list je treba plačati \$1 za potno knjižico, tako da bo cena potnemu li-stu skupno znašala \$2.66.

Vsak prosilec, ki se plameno obrača, je dolžan priložiti pred-pisano poštino. Denar je poslati s poštno nakaznico (money or-der) ali po American Express Co. čeku.

To se daje na znanje državlja-nom kraljevine S. H. S. iz plaar-ne generalnega konzulata v Chi-cagu.

Se ne zanima.

On: Ali veš, kdo je ženska, ki je stopila iz vlaka in tolko gla-dala na naju?

Ona: Kaj misliš tisto, ki je i-mela odpeto suknjo, svileno jo-pico, plav klubok, dežnik, knjigo z rdečimi platnicami in malo znamenje na bradi?

Da, tisto!

Ona: Ne. Komaj sem se ma-lo ozrla po nji.

Isobrazba odpira pot v svobodo in do enakopravnosti.

Slovenska Narodna
Ustanovljena 8. aprila 1904.

Podpora Jednota
Inkorp. 17. junija 1907.
v delavi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:
UPRAVNI ODSEK:
Predsednik Vincent Calmar; podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 103, Johnstown, Pa.; gl. tajnik Matthew Turk; tajnik bolniškega oddelka Blas Novak; gl. blagajnik John Vegrich; urednik glasila Jaka Zavortnik, upravitelj glasila Filip Godina.
POROČNI ODSEK:
Martin Zelesnikar, predsednik, Box 276, Harborton, Ohio; Frakes A. Taucher, 2827 S. Ridgeway Ave., Chicago, Ill.; John Križmančić, 13111 Mo-nington, Ave., West Park, Ohio; Mary Udovich, 2623 S. Ridgeway Ave., Chi-cago, Ill.; John Terčelj, Box 22, Strabane, Pa.
BOLNIŠKI ODSEK:
OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrosi, Box 286, Moon Run, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Gross Kana, za jugoslad. Frank Klun, Box 399, Chisholm, Minn., za sev. zap. John Golob, Box 144, Rock Springs, Wyo.

Nadzorni odbor:
Paul Berger, predsednik, 848 Willow St., Chicago, Ill.; Richard J. Za-vertnik, R. No. 1, Hinsdale, Ill.; Frank Zajc, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Zdržiitveni odbor:
Predsednik: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.; Josko Oves, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.; John Olt, 2426 So. Clifton Park Ave., Chicago, Ill.
VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6333 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

POZOR! — Korespondenca s glavnimi odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:
VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se naslovi: Pred-sedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVI: Bolniško tajni-štvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobče se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošljejo Paul Bergerju, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.
Vsi prisilni na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: Martin Zeles-nikar, Box 276, Harborton, Ohio.
Vsi dopisi in drugi spisi, nasnanila, oglas, naročila in sploh vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "PROSVETA", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ZA KRATEK CAS.
Ni se treba sramovati. — Pe-pica in kopica mladih prijateljic so si pripovedovale o starosti in rojstnih dneh. Vsaka je poveda-la svojo tajnost, samo malo de-kletce je reklo: "Nočem povedati, kdaj je moj rojstni dan." Pe-pica jo je gledala za trenutek, potem pa avetovala: "Radi tega se ti ni treba sramovati; saj ga ima vsak"

DA SKUHAŠ DOBRO PI-VO, PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.
Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas, kuhani vedno le najboljši in najje-nejši.
Grocerijam, sladilkarjem in v pro-dajalnih sešninah damo primeren po-pust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:
FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

TISKARNA S. N. P. J.

SPREJENA VSA V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA.

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knji-ge, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih.

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLAN-STVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI.

CENE ZMERNE, UNIJSKO DELO PRVE VRSTE.

VSA POJASNILA DAJE VODSTVO TISKARNE. Pišite po informacije na naslov: S. N. P. J. Printery, 2657-59 So. Lawn-dale Ave., Chicago, Ill.

TAM SE DOBE NA ZELJO TUDI VSA UST MENA POJASNILA.

POLIKARP.

Spisal Ivan Cankar.

(Dalje.)

Pozvonilo je v tretjič; v zakristiji je čakal cerkovnik in se je čudil. Naposled je prišel župnik; stopil je v zakristijo s trdim korakom in je zaloputnil duri. Rekel ni besedice, na nikogar se ni ozrl. Hlastno in nejevoljno se je oblačil, premikal je ustnice in je mrmral, cerkovniku pa se je zdelo, da ne mrmra pobožnih molitev.

Tisto jutro je minila maša čudo hitro; neprestano so se prekrizavale ženske, poklekale so in vstajale, šlo je po bliskovo. Župnikov talar je frfotal po oltarju; okorni, debeli, belolasi starec se je vrtel kakor novomašnik in pri blagoslovu se je okrenil tako urno, da mu ljudje niso videli obraza. Cerkovnik je begal okoli oltarja, sople je težko in se je čudil neprestano. Se so klicale v klopih pobožne ženske in so molile in strmele proti oltarju; toda oltar je bil že prazen in dvojne sveče je brela žalostno. Župnik je bil zagrnjen

kelih s spretno roko, blagoslovil je mimogrede in se je napotil jadrno proti zakristiji. Slekli se je ter pometal obleko križem po zakristiji, nato je ognil suknjo in je odhitel na dvorišče.

Nabrlo se je bilo že mnogo ljudi; župnik je bil tam in učitelj, otroci so se podili po dvorišču, žensk so blebetale, moški so ugibali; celo malo, lepo prase se je bilo izgubilo iz hleva in je begalo strahom in kričee med ljudmi.

Stopili so v stran in so napravili pot, ko se je prikazal župnik. Pogledal je jezno na ljudi in je stopil naravnost k županu.

"No, kaj?"

"I, kaj bi?" se je nasmehnil debeli župan. "V mrtvašnico ž njim, pa je konec besedi!"

"Ali je mrtev?"

"Seveda je mrtev; še besede ne zine, usta pa ima odprta."

Župnik je namršil obrvi.

"Človek je, po božji podobi ustvarjen... Miha, naprezi in pojdi po zdravniku!"

Nato je stopil župnik z županom in učiteljem v hlev. Človek je ležal tam kakor prej, z glavo navzdol.

"Vsaj drugače bi ga položil; tu leži kakor... Bog vedi kaj!"

"Če je itak mrtev!" je odgovoril župan.

"Ti, ki zijaš tam na pragu," je zaklical župnik, "pridi rajši sem in položi človeka po kračanko!"

Takoj je izginila glava. Nato se je sklonil župnik sam, zgrabil je neznanca pod pazduho in ga položil na slamo.

"Da bi vsaj vedeli, kdo je!" je ugrabil župan. "Iz naše vasi ni; v celi občini niso videli takega človeka, drugače bi ga bili zaprili! Pride, leže in umrje..."

Učitelj je opazoval neznanca od blizu.

"Ali je starec, ali je mladič? Lahko bi mu bilo dvajset, lahko tudi petdeset let! Morda ima v teh cunjah kakšne stvari, vsaj kakšno znamenje — iz katere dežele je doma in kam se je bil nameril..."

Zdaj se je sklonil tudi župan, odgrnil je neznanca suknjo in je iskal po žepih. Našel ni drugega nego skorjo kruha, trdo kakor kamen, in košček papirja, na katerem je bilo napisano z veliki-

mi, okornimi črkami: "Polikarp".

Župan je zmajal z glavo. "Potepuh je pač, brez doma in brez imena! Klatil se je bog vedi kod in ko je bilo treba umreti, je legel, kjer so bile pač duri odprte... Bog mu daj mir in pokoj!"

Župnik je vzel papir in roka se mu je tresla.

"Morda mu je bilo tako ime," je omenil učitelj.

Župan pa je stresel nejevoljno z glavo.

"Polikarp? Tako ni ime nobenemu človeku na svetu!... Janez, Jože, Franc — to so imena! Če je kakšen Polikarp svetnik v nebesih, pač nima veliko opravila!"

Župnik je spravil list in je molčal; rdečica v njegovem obrazu je bila bledejša, nekaj težkega in mrzlega mu je leglo na srce. Misli je trudoma in se ni mogel domisliti, čemu je bil prišel k njemu človek neznanec ob svoji žalostni poslednji uri...

Prišel je zdravnik, vesel, majhen, trebušen gospod in se je takoj spravil nad neznanca.

"Seveda je mrtev! Od lakote in vsega hudega je poginil!"

In ker je bil župnik poleg, je pokrival zdravnik neznanca po čelu, ustih in prsih.

"Zdaj ima vsaj mir! Potepuh je bil, siromak brez krova... Na obrazu se mu pozna, da je doživel veliko... Čudno se mi le zdi, čemu si je bil izbral baš farovski hlev..."

Župnik je nabral čelo v zlovoljne gube.

"Če bi bil prišel umret kam drugam, recimo v vaš hlev — čemu baš tja?... Izgubil se je bil, blodež, pa je legel, kjer so mu odpovedale noge..."

Se je govoril župnik, ko se je nenadoma nečesa domislil.

"He, Miha! Kaj nisi zaklenil hleva sinoči?"

Hlapec se je začudil.

"Seveda sem ga zaklenil, dvakrat, kakor zmerom..."

In s sumnjivim, skoro plahim pogledom se je ozrl na mrtvega neznanca.

"No, no!" se je nasmehnil zdravnik. "To pot si bil pač pozabil. Dandanes ne prihajajo ljudje skozi ključalnico; suh je kakor treska, tako suh pa le ni!"

Miha se je razardil.

"Nisem pozabil! Bog mi je pričal, da sem zaklenil vrata! Kaj jaz vem, če ni bil sam hudič ukenil te stvari!"

Prekrižal se je in se je odmaknil od mrtvega še za par korakov.

Oglasil se je župnik, z mehkim, trepetajočim glasom, kakor da bi prosil usmiljenja.

"Miha, povej, Miha, kaj nisi bil sinoči pri Gašperinu? Ali nisi pil malo čez mero? Greh je, ampak odpuščen ti bodi! Le po pravici govori, Miha!"

"Pri Gašperinu sem bil, gospod župnik, vse je res, in tudi pil sem; ampak vrata sem zaklenil prej!"

Natihem je bil župnik sam prepričan, da je bil hlapec vrata zaklenil. Po noči, ob tisti sveti in skrivnostni polnočni uri so se godile stvari, ki jih človeška pamet ne more dognati...

Spravili so neznanca v mrtvašnico, župnik pa je poškrbnil hlev in tudi vrata z blagoslovljeno vodo...

(Dalje prihodnjik.)

Nemčija je še vedno brez vlade.

Berlin, 9. jan. — Dr. Marx in Stresseman sta se sprla in zadnji je izjavil, da ne stopi v novo vlado, če ne bodo v njej tudi nacionalisti. Marx in Ebert vztrajata, da nova vlada ne sme biti konservativna in do danes jima je uspelo. Marx bo zdaj poskusil organizirati "nepolitično" vlado iz uradnikov, ki ne pripadajo nobeni stranki. Ako se mu izjalovi tudi ta korak, potem opusti vsak nadaljni poskus. To je že petindvajseti dan, ko je Nemčija brez vlade.

Komunisti v parlamentu zahtevajo amnestijo za 7000 članov njihove stranke, ki so v zaporu radi političnih pregreškov.

Vrangelova flota je podrtja.

Marselles, Francija, 9. jan. — Ruska sovjetska misija pod načelnostvom admirala Krilova, ki je preiskala v Bizerti, Tunisiji, internirane bojne ladje ruske črnomorske flote, katere je tja odvedel baron Vrangeli, je dospela danes sem in poroča, da so bojne ladje za med staro šaro. Ladje so v tako slabem stanju, da ne morejo pluti z lastno paro.

GRŠKO-BOLGARSKI INCIDENT.

Beograd.

— Na ženevski konvenciji izmed Grško in Bolgarsko je zadnja dobila pravico nastopiti v Solunu svoj konzulat. Depeše iz Soluna pa javljajo, da je bil te dni v Burgasu na Bolgarskem umorjen neki grški državljani. Grška vlada je izjavila, da je Bolgarska odgovorna za zločin in ker ni dobila zadoščenja, je ukazala, da se novo imenovani bolgarski konzul izžene iz Soluna.

Udobnosti. Iskalec sobe: Ali imate gorko in mrzlo vodo v tej sobi?

Kmetica: Da, pozimi mrzlo, poleti pa vročo.

Pojasnijo. Prodajalec: Kaj vas dela tako gotovega, da ne morete več imeti avtomobila? Odgovor: Ker ga že imam.

Nuga-Tone

Nemojte Poslati Novac

Jednostavno ispunite i pošaljite poštom dolnji kupon — DOVAJTE SADA — prije nego ušitate lieto drugo! To je svaki dan tri puta da ušitate da dobitete 20-Dnevno Pokusno Liječenje Nuga-Tone — medicine, koja potiče iz ljekovitih biljaka i sadrži najvredniji ekstrakt ljekovitih biljaka, koji je poznat po svom utjecaju na ljudsko zdravlje. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Povest "Jimmie Higgins" zrcalo duše američkega proletariata ob času velike vojne. Se pri Književni Matici S. N. P.

CUNARD

V JUGOSLAVIJO. V 8 in pol dnuh, vsako sobota s trikratnim parnikom BERKENGARIA MAURETANIA (preko Cherbourga.)

Ako ste se namenili dobiti oem vaš modniški iz Jugoslavije, se potrudite na potovanje udobnosti katoli. Naš rad v S.H.S. jim ho del v pomoč pri razvoju. Val potniki tretje razrede se razloje v privatnih kabinah. Nenadkriljiva čistost v hrani. Za potovanja obrnite se na lokalne agente ali

CUNARD LINE 148 N. Dearborn Street, Chicago, Ill.

20 DNEVNI POKUSNO LJEČENJE

Nuga-Tone

Nemojte Poslati Novac

Jednostavno ispunite i pošaljite poštom dolnji kupon — DOVAJTE SADA — prije nego ušitate lieto drugo! To je svaki dan tri puta da ušitate da dobitete 20-Dnevno Pokusno Liječenje Nuga-Tone — medicine, koja potiče iz ljekovitih biljaka i sadrži najvredniji ekstrakt ljekovitih biljaka, koji je poznat po svom utjecaju na ljudsko zdravlje. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima. Nuga-Tone je jedinstvena medicina koja se koristi u svim zemljama i narodima.

IZZA KONGRESA.

Zgodovinski roman. Spisal dr. Ivan Tavčar.

(Dalje.)

V torek, dne 30. januarja je bilo krasno jutro v Ljubljani. Dasi po zimi, ni bilo snega, in sonce je sijalo tako, da je proti polдне kazal toplomer osem stopinj nad ničlo. Bilo je pravo kongresno vreme, kakor so se izražali Ljubljancje, ki so Bogu hvalo dajali za kongres in za lepo vreme. Okrog enajstih je bila vsa Ljubljana pokoncu in množice, ki so bile deloma iz okolice privrele, so obrobile tisti široki prostor, kateremu pravimo danes "Zvezda". Te "Zvezde" pa Ljubljancje tedaj še niso imeli, imeli pa so obširen Kapucinski trg, ki so ga, kakor znano, šele par let pozneje "v podobi zvezde" obačili z drevjem. Ker je bil Kapucinski trg jako obširen, je bil zato pripraven za vojaške predstave. Na ta dan je bila napovedana vojaška parada in ta je spravila pokoncu mesto in okolico. Vse je privrelo, da bi gledalo cesarje, kralje, vojvode in druge veljake. Nasavski polk, ki je bival tedaj v Ljubljanski posadki, je dobil povelje, da mu je odriniti v Italijo pod Frimonta, ki je zapovedoval znaniemu vojaškemu izprehodu v kraljestvo obeh Sicilij. Namesto tega se je odredil v Ljubljano del c. kr. polka Beaulieu in pa bataljon alujnskih granicarijev. Vse to vojaštvo, ono, ki je odhajalo, in ono, ki je bilo na novo došlo, se je zbiralo počasi na Kapucinskem trgu. Za naše čase bi bila to neznatna pehota, štela je komaj 3000 mož. Ali tedaj, ko Avstrija ni imela niti 60 pehotnih polkov, je bilo to že nekaj; vsaj občinstvu je zbrana vojaška moč prav zelo imponirala. Da bi ta vojaška sila danes v naši "Zvezdi" nastopila, bi se ji najbrže vse smijalo. In prav malo jih je bilo, ki bi se zavedeli, da so to nekdanji c. kr. vojščaki. Koliko pa jih je, ki dandanes vedo, kakšno uniformo je nosila cesarska linija v letu 1821? C. kr. pehota iz kongresnega leta je bila okorna, ne okretna, bila je masa, ki se je s težavo in je polagoma pomikala. Moštvo v belih frakih, obvitv z jermen, obloženo z velikimi tornistri, na glavi pa s čakami, podobnimi loncem, ki so v sredi ožji nego spodaj in zgornj, in ki so imele lepo težo! Tudi oficirji niso bili mnogo gracioznejši, tudi ti so nosili težke, neprestano glavobolje povzročujoče čake, na katerih je čepela vojaška "roža". Sabelj tedaj še niso imeli, pač pa tako imenovane "degne". Granicariji se od navadne infanterije niso dosti razlikovali; njih fraki so bili rjavkasti, a moštvo je prav rado po hrvaški klelo. Kakor amo rekli, če bi tako vojaštvo sedanje dni napolnilo naš Kongresni trg, bi ne imelo mnogo občudovalcev, niti za najmlajšega častnika bi ne hoteli prevzeti poročstva, da bi si pridobil svojo ljubico med ljubljanskimi dekleti. Dne 30. januarja 1821. leta pa je omenjeno vojaštvo Ljubljancankam zelo ugajalo in marsikatero srce je od žalosti trepetalo in marsikatero oko od solz se močilo, ker je svojega ljubčka, bodisi da je nosil ob strani degen ali pa kot izvrsten "koprol" močno leskovo palico, morda zadnjič gledalo! Po svoji večini pa je bilo občinstvo zadovoljno in veselo. Največ radi takojmenovanih turških band, ki so spremljale vojaštvo. Posebno pozornost je vzbujala godba polka Beaulieu. Takrat je imela vsaka godba svojega kraguljčkarja, ki je bil bolj komedijant nego muzikant. Ti kraguljčkarji so nosili nekako lato, na kateri je od kraguljčkov vse bingljalo. V taktu so roljali s kraguljčki, pri tem pa uganjali vsakovrstne burke; bolj ko se je občinstvo smijalo, bolj se so ti "čelenpavzarji" izpolnjevali svojo nalogo. Beaulieu pa je imel pri svoji bandi kar dva kraguljčkarja, pri vsem tem pa sta bila še zamorca, torej v tedanji komisi uniformi — ob ramah z obširnimi "lastovičnimi gnezdi" — že sama ob sebi smešni prikazni. Da je bila smešnost še večja, sta počenjala različne šemarije in burke. Slavno občinstvo se je izbornu zabavalo!

Le počasi se je vojaštvo formiralo. Kričanja je bilo čez mero, kolopiranj poveljnikov istotako čez mero. Ravno tako kakor v naših dneh, če je kje vojaška revija! Kakor vse na vojaštvu, so bile tudi tedanje komande okorne. Včas so obsegale kar cele stavke. Na primer: Maenner des ersten Gliedes auf 36. Maenner des Kettengliedes auf 6 Schritt, öffnet euch! marsch! marsch! —

Ko je bilo opoldne vojaštvo postavljeno v dve in dve stotnji skupaj — tako so takrat imenovali divizije, — se je naznanilo to cesarju Francu. V Gospodskih ulicah je sedel na konja, ravno tako tudi vojvoda modenski. Car Aleksander pa je v istem hipu s svojim spremstvom prijezdil iz Gledaliških ulic. Nato se je z znanim šumom pričela revija. Udeležila se je je tudi cesarica Karolina. Vozila se je v karosi v družbi kralja Ferdinanda med vojaškimi vrstami. Da se je vojaške parade udeležila ženska, je bilo Ljubljancem nekaj novega. A dopadalo jim je in ravno cesarici so veljali najživahnješi vivat-klici tistega dne.

Po paradi je bil majhen obed v dvorcu pri avstrijskem cesarju — im vertraulichen Kreise — kakor je pisala "Laibacher Zeitung". Udeležili so se ga vsi suvereni, od diplomatov pa samo knez Metternich in ruski zastopnik grof Kapodistrias. Valovi življenja so metal grof Janca Antona tja insem. Odkar se je bil zavedel svojih duševnih moči, je gojil planteco željo, osvoboditi Gracijo, svojo domovino. To željo je gojil, ko je bil še modros